

Socialpædagogisk indsats for borgere med demens og udfordrende adfærd

Kjeld Høgsbro, professor i socialt arbejde, Aalborg Universitet

Kjeld Høgsbro præsenterer resultaterne fra en undersøgelse af to botilbud til mennesker med forskellige former for demenslidelser og med en adfærd, der indeholder særlige udfordringer for personalet. Undersøgelsen foregik over et år, hvor der blev set på livsverden hos borger, medarbejder og ledelse.

Kjeld Høgsbro taler om de kognitive problemstillinger, om det mentale kort og den faktiske situation som kvinden med Alzheimers sygdom, der i vinduets skær ser blomster i stedet for sit ansigt. Hvor genkendelsen er væk, men hvor kvindens ordmobilisering er intakt.

Kvinden var tidligere offentlig ansat og kunne

virke stresset, hun skulle bl.a. sørge for bordækning. Her tales der om to grundlæggende forudsætninger for at kunne hjælpe, evnen til at afkode beboernes udtryk og evnen til at afbalancere omsorgen.

Den kompenserende indsats, og det at understøtte genkendelighed, dette kan være at kikke i et foto album, men også at personalet opdager når et fotoalbummet kan virke perserverende og stressende på beboerne og bør derfor skærmes overfor erindringer, der giver stress ved at begrænse albums-kikkeri til en time dagligt.

Kjeld Høgsbro viser nogle billeder fra hverdagslivet i bostedet. Dagligstuer, hvor møbler og malerier signaler genkendelse, og hvordan ambulerung imødegås med fotostater, der kamoflere døre.

Der var udarbejdet nogle spørgeskemaundersøgelser, der afdækker dels de kognitive funktionsnedsættelser, som personalet oplever dem hos beboerne, men som også afdækker hvilke behov og muligheder, der ligger inden for de socialpædagogiske tiltag og principper.

I forhold til personalet var der lavet en undersøgelse, der kikkede på faglig bæredygtighed og følelsesmæssig reaktioner på udfordrende adfærd. Her lå de røde tal omkring fysiske interventioner, verbale og devaluerende udtalelser, men også følelser af magtesløshed og det at føle sig fagligt udfordret.

Er det muligt at flytte magtesløsheden til fagligt udfordret? 10 pct. holdte op, derefter blev det besluttet, at alt skulle op på bordet. I forhold til udvikling og fastholdelse skulle elementer som kommunikation, procedure og kultur på banen. De personlige og faglige kompetencer skal i spil, hvis en del af personalet er gode til at takle problemstillinger hos beboeren, skal disse udnyttes alle skal ikke kunne det samme lige godt. Der afholdes møder hver måned bl.a. med supervision af forskellig art, dette kan efterfølgende ses på sygefraværet. Men der er også erkendelsen af, at nogle gange, er der ingen løsning.

